

**Pan Franciszek Józef Bagnucki** został tymczasowo aresztowany w czasie trwania stanu wojennego w dniu 17 V 1982 r. za rozwieszanie ulotek antypaństwowych w Darłowie.

Przebywał w Areszcie Śledczym w Szczecinie. Wyrokiem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy z dnia 16 VI 1982 r. został skazany na karę roku pozbawienia wolności. Przebywał od dnia 27 VII 1982 r. w Zakładzie Karnym we Wrocławiu. Postanowieniem Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu z dnia 23 II 1983 r. Pan Franciszek Bagnucki został warunkowo zwolniony z reszty odbywania kary. Zakład Karny we Wrocławiu opuścił 1 III 1983 r.

**Pan Andrzej Tadeusz Baścik** w latach 1982–1983 należał do Regionalnej Komisji Wykonawczej „Trzeci Szereg” NSZZ „Solidarność” Region Podbeskidzie. W ramach prowadzonej działalności zajmował się organizacją i kolportażem nielegalnych wydawnictw, udostępniał swoje mieszkanie celem gromadzenia i wydawania tego typu publikacji, uczestniczył w spotkaniach byłych członków NSZZ „Solidarność” na terenie całego kraju. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej z dnia 25 VII 1984 r. postępowanie karne wobec niego zostało umorzone. Pan Andrzej Baścik nie zaprzestał jednak działalności opozycyjnej. W dalszym ciągu zajmował się kolportażem nielegalnych wydawnictw, sygnowanych przez RKW „Trzeci Szereg” NSZZ „Solidarność” Region Podbeskidzie. W rezultacie w okresie od listopada 1984 r. do września 1987 r. był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa.

**Pan Józef Franciszek Belok** w okresie od 1981 r. do czerwca 1989 r. był członkiem NSZZ „Solidarność”. W latach 1986 r. do 1989 r. należał do Duszpasterstwa Ludzi Pracy, w ramach którego brał udział w organizacji pomocy osobom internowanym oraz uczestniczył w tajnych spotkaniach. Pan Józef Belok zajmował się również kolportażem prasy podziemnej. Za swoją działalność, w 1982 r. został zwolniony z pracy w KWK „Śląsk” w Rudzie Śląskiej.

**Pan Antoni Emil Bobowski** był współorganizatorem oraz wiceprzewodniczącym Komitetu Zakładowego NSZZ „Solidarność” w Bielskim Przedsiębiorstwie Instalacji Sanitarnych. W 1981 r. został członkiem Prezydium Zarządu Regionu NSZZ „S”. Po wprowadzeniu stanu wojennego włączył się w organizowanie konspiracyjnej struktury tego związku, która przyjęła nazwę „Regionalna Komisja Wykonawcza »Trzeci Szereg« NSZZ Solidarność Region Podbeskidzie”. Jego działalność w ramach ww. organizacji polegała głównie na drukowaniu i kolportowaniu nielegalnych wydawnictw. W rezultacie Pan Antoni Bobowski został aresztowany 28 XII 1981 r. i osadzony w Areszcie Śledczym w Bielsku-Białej. Sąd Wojewódzki w Bielsku-Białej skazał go 16 I 1982 r. na karę pięciu lat pozbawienia wolności i trzy lata pozbawienia praw publicznych z zaliczeniem okresu tymczasowego aresztowania (od 28 XII 1981 r. do 16 I 1982 r.). Karę odbywał w: Areszcie Śledczym w Bielsku-Białej (28 XII 1981 r. – 19 I 1982 r.; 11 VII – 6 VIII 1984 r.), Zakładzie Karnym w Raciborzu (19 I – 11 VI 1982 r.), Zakładzie Karnym we Wrocławiu (11 VI 1982 r. – 29 V 1984 r.), Areszcie Śledczym w Krakowie (29 V – 11 VII 1984 r.). Ze względu na zły stan zdrowia Pana Antoniego Bobowskiego, Sąd Wojewódzki we Wrocławiu trzykrotnie udzielił mu przerwy w odbywaniu kary (postanowienia z 8 XII 1982 r., 29 VI 1982 r. i 28 XII 1983 r.), za każdym razem na okres sześciu miesięcy. Pan Antoni Bobowski, mimo ciężącego

na nim wyroku, w dalszym ciągu gromadził i kolportował podziemne wydawnictwa sygnowane przez RKW „Trzeci Szereg”, za co został ponownie aresztowany 29 V 1984 r. i osadzony w Areszcie Śledczym w Krakowie. Prokuratura Rejonowa w Bielsku-Białej 4 VIII 1984 r. wydała postanowienie o umorzeniu śledztwa, a Pan Antoni Bobowski został zwolniony z aresztu w dniu 6 VIII 1984 r.

**Pan Józef Karol Borszcz** był członkiem NSZZ „Solidarność” od 1980 r. Brał udział w strajkach w KWK „Julian” w 1980 i 1981 r. Działał w Duszpasterstwie Ludzi Pracy przy kościele pw. Imienia NMP i św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich. Włączył się w organizację pomocy rodzinom osób internowanych i aresztowanych. Prowadził działalność w strukturach opozycji antykomunistycznej, kolportował ulotki i wydawnictwa bezdebitowe. Był członkiem Tajnej Tymczasowej Komisji Zakładowej przy KWK „Julian”, a w 1989 r. Komitetu Obywatelskiego w Piekarach Śląskich w wyborach do Sejmu kontraktowego.

Pan Jerzy Kazimierz Chłopik był działaczem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach. Po ogłoszeniu stanu wojennego w dniach 13–16 XII 1981 r. był aktywnym uczestnikiem strajku okupacyjnego. W dniu 16 XII 1981 r. uczestniczył w starciach podczas pacyfikacji kopalni przez oddziały milicyjno-wojskowe. W wyniku postrzału z broni palnej został poważnie ranny, doznając uszczerbku na zdrowiu.

**Pani Krystyna Curzydło** w latach 1983–1989 prowadziła działalność w ramach zdelegalizowanych struktur Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, prowadząc kolportaż nielegalnych wydawnictw i ulotek. W latach 1985–1989 była zaangażowana w wydawanie opozycyjnego pisma „Solidarni”, które było sygnowane przez NSZZ „Solidarność”. Ukazywało się na terenie Wadowic, Andrychowa i Kęt, a drukowane było w mieszkaniu Pani Krystyny Curzydło. Ponadto Pani Krystyna Curzydło była zaangażowana w zbiórkę pieniędzy dla osób aresztowanych za działalność niepodległościową oraz brała udział w akcjach ulotkowych na terenie Wadowic.

**Pani Maria Urszula Czarnecka** na przełomie 1981 i 1982 r. przystąpiła do nielegalnej organizacji „Młodzieżowy Ruch Oporu” w Katowicach. W ramach prowadzonej działalności Pani Maria Czarnecka zajmowała się przede wszystkim kolportażem nielegalnych wydawnictw, była też łącznikiem pomiędzy głównymi działaczami ww. organizacji. W efekcie znalazła się w zainteresowaniu Służby Bezpieczeństwa, której funkcjonariusze wielokrotnie dokonywali rewizji w jej miejscu zamieszkania (2 IX, 8 IX, 20 IX 1982 r.). Wynikiem tych przeszukań była konfiskata odnalezionych wówczas materiałów bezdebitowych. Postanowieniem z 9 IX 1982 r. Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Gliwicach zarzuciła Pani Marii Czarneckiej, iż w okresie od maja do czerwca 1982 r. uczestniczyła w nielegalnej organizacji „MRO”, w ramach której pełniła funkcję łącznika i przenosiła ulotki o treściach antypaństwowych celem ich rozpowszechnienia. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Katowicach 8 XII 1982 r. uznał ją winną popełnionego przestępstwa i skazał na dozór kuratora sądowego. Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa w Warszawie w wydanej w dniu 16 II 1983 r. decyzji nakazał ww. wyrok uchylić i przekazać sprawę do Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu, celem ponownego rozpatrzenia. W rezultacie SŚOW we Wrocławiu na sesji

wyjazdowej w Katowicach wydał w dniu 1 IV 1983 r. wyrok, oddający Panią Marię Czarnecką pod dozór kuratora sądowego. Dopiero Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa w Warszawie uniewinnił ją 20 XII 1994 r. od zarzucanych jej czynów. Pani Maria Czarnecka kontynuowała działalność opozycyjną do 1989 r., lecz już w ramach organizacji „Konfederacja Polski Niepodległej”.

**Pan Leszek Jan Frydel** był członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Bielskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego. Po rozwiązaniu związku organizował pomoc finansową dla internowanych i ich rodzin oraz kolportował ulotki wydawane przez RKW Trzeci Szereg NSZZ „Solidarność” Region Podbeskidzie. Za kolportaż został zatrzymany dnia 13 III 1983 r. i tymczasowo aresztowany. 16 VI 1983 r. został oskarżony z art. 48 ust. 2 i 4 Dekretu z dnia 12 XII 1981 r. o stanie wojennym o kolportaż nielegalnych wydawnictw. 21 VI 1983 r. Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej uchylił tymczasowe aresztowanie i zwolnił Pana Leszka Frydla z aresztu. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 2 VIII 1983 r. postępowanie wobec Pana Leszka Frydla umorzono na mocy ustawy o amnestii z 22 VII 1983 r. W czasie pobytu w areszcie Pan Leszek Frydel został zwolniony z pracy w dniu 15 VI 1983 r., a po wyjściu na wolność początkowo nie został przywrócony do pracy w swoim zakładzie. W wyniku podjętych starań przyjęto go ponownie, jednak na mniej korzystnych warunkach.

**Pani Kazimiera Głogowska-Gosz** w latach 1980–1981 była założycielką i członkiem władz NSZZ „Solidarność” przy Zakładach Elektroniki Górniczej w Tychach. Po wprowadzeniu stanu wojennego z uwagi na działalność w strukturach „Solidarności” została zwolniona z pracy w dniu 31 XII 1981 r. w oparciu o zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki w sprawie objęcia militaryzacją niektórych zakładów górnictwa i energetyki. Bez zatrudnienia pozostawała do dnia 1 X 1982 r. Zajmowała się kolportażem nielegalnych wydawnictw oraz organizowaniem pracy dla zwolnionych z pracy działaczy „Solidarności”. Ponadto od lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku Pani Kazimiera Głogowska aktywnie działała w tyskim oddziale Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich oraz Związku Sybiraków.

**Pan Jan Krzysztof Gonczarewicz** w 1987 r. nawiązał współpracę z Konfederacją Polski Niepodległej przy KWK „Morcinek” w Kaczycach. Podczas strajku w tej kopalni w dniach 17–24 VIII 1988 r. pełnił warty na terenie kopalni, kontrolował również sytuację w kopalni pod względem bezpieczeństwa. Na terenie kopalni „Morcinek” przebywał do dnia pacyfikacji, następnie wraz z „Grupą Morcinek” przeszedł na teren kopalni „Jastrzębie” i przebywał tam do upadku strajku, tj. do 28 VIII 1988 r. Zwolniony z pracy i przyjęty na nowych warunkach. Ponownie wziął udział w strajkach w styczniu i sierpniu 1989 r. W latach 1987–1989 kolportował ulotki i prasę bezdebitową pt. „Szerszeń”, „Tygodnik Mazowsze”, „RIS”, a także brał udział w proteście przeciwko zwolnieniu z pracy górników.

**Pan Marek Jan Górny** od stycznia do czerwca 1982 r. należał do opozycyjnej organizacji „Młodzieżowy Ruch Oporu” w Katowicach, mającej na celu drukowanie i kolportaż nielegalnych wydawnictw. W ramach prowadzonej działalności Pan Marek Górny zajmował się przede wszystkim organizowaniem bazy poligraficznej oraz

szkoleniem innych członków ww. grupy w zakresie drukowania ulotek. W swoim mieszkaniu miał potrzebne środki poligraficzne takie jak: ramka do powielania, farba drukarska, papier czy wałek fotograficzny. Pierwszą wydrukowaną ulotką MRO był „Młody Konfederata nr 1” w liczbie 1000 sztuk. Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności Pan Marek Górny znalazł się w zainteresowaniu Służby Bezpieczeństwa, której funkcjonariusze dwukrotnie dokonywali rewizji w miejscu zamieszkania (23 i 24 VIII 1982 r.). Wynikiem ww. przeszukań była konfiskata odnalezionych materiałów bezdebitowych. 26 VIII 1982 r. Pan Marek Górny został tymczasowo aresztowany i skierowany do Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Pszczynie. Sąd Rejonowy w Katowicach Wydział VII dla Nieletnich wyrokiem z dnia 12 X 1982 r. zwolnił go z ww. zakładu, oddając jednocześnie pod dozór kuratora sądowego.

**Pan Andrzej Marcin Kabat** w latach osiemdziesiątych był aktywnym działaczem Niezależnego Zrzeszenia Studentów Filii Politechniki Łódzkiej w Bielsku-Białej. W lutym 1981 r. został delegatem na strajk w PŁ w sprawie rejestracji NZS. Od września 1981 r. był członkiem Komisji Uczelnianej NZS, a w okresie listopad – grudzień 1981 r. uczestniczył w strajku solidarnościowym Filii PŁ ze studentami Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu. Ponadto w tym okresie był członkiem Rady Programowej „Wszecznicy Podbeskidzia”. Utrzymywał kontakty z działaczami Konfederacji Polski Niepodległej oraz Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania. Kolportował wydawnictwa bezdebitowe (od lutego 1982 do października 1983 r. był współredaktorem i drukarzem przeglądu prasy podziemnej „Bibuła”, a w latach 1984–1989 pisma „Solidarność Podbeskidzia”). Prowadził bibliotekę wydawnictw niezależnych. W okresie tym napisał w oparciu o literaturę bezdebitową broszurę znaną jako „Książka Kabata”, w której scharakteryzował okres odbudowy państwowości polskiej. Ponadto był współautorem artykułu o antyradzieckiej wymowie dot. obozów jenieckich w ZSRR w okresie II wojny światowej. W związku z jego działalnością i z uwagi na powiązania ze środowiskiem Komitetu Obrony Robotników Pan Andrzej Kabat pozostawał w zainteresowaniu Służby Bezpieczeństwa, która prowadziła kwestionariusz ewidencyjny kryptonim „Biblioman” (14 IV 1983 – 20 I 1986). Od 1985 r. był członkiem podziemnej Regionalnej Komisji Wykonawczej „Trzeci Szereg” NSZZ „Solidarność” Region Podbeskidzie. Od 19 V 1988 r. do 6 XI 1989 r. był kontrolowany przez SB w ramach sprawy opracowania rozpracowania kryptonim „Emisariusz”.

**Pan Józef Franciszek Kaczorowski** był pracownikiem Huty „Baildon” w Katowicach. Po wprowadzeniu stanu wojennego był współorganizatorem oraz uczestnikiem strajku okupacyjnego w ww. zakładzie, 14 XII 1981 r. wszedł w skład Komitetu Strajkowego. Za powyższe został w dniu 18 grudnia 1981 r. internowany i umieszczony w ośrodku odosobnienia w Zabrze-Zaborzu, a następnie postanowieniem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach z 11 I 1982 r. tymczasowo aresztowany. Za udział w strajku Pan Józef Kaczorowski został skazany przez Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego w Katowicach w dniu 29 III 1982 r. na 10 miesięcy pozbawienia wolności. Karę odbywał w Areszcie Śledczym w Katowicach (12 I – 16 IV 1982 r.), Zakładzie Karnym w Raciborzu (16 IV – 9 VI 1982 r.), Zakładzie Karnym w Strzelcach Opolskich (9 VI – 5 VIII 1982 r.). W latach 1981–1982 Pan Józef Franciszek Kaczorowski był inwigilowany przez Służbę Bezpieczeństwa PRL.

Pan Piotr Tadeusz Kafka współpracował z Konfederacją Polski Niepodległej przy KWK „Morcinek” w Kaczycach w latach 1986–1989, uczestniczył w kolportażu ulotek. Brał udział w strajku w KWK „Morcinek” w dniach 17–24 VIII 1988 r. Podczas pacyfikacji kopalni przez oddziały ZOMO został pobity, był również straszony zwolnieniem z pracy. W 1989 r. brał czynny udział w kolejnych strajkach organizowanych przez NSZZ „Solidarność” KWK „Morcinek”. Uczestniczył w licznych demonstracjach organizowanych na terenie całego kraju, Mszach za Ojczyznę w kościele pw. NMP Matki Kościoła w Jastrzębiu-Zdroju, kolportował prasę podziemną, pisał na murach hasła niepodległościowe.

**Pani Małgorzata Zofia Kawulak-Staszko** była aktywną działaczką NSZZ „Solidarność” przy Cieszyńskiej Fabryce Farb i Lakierów „Polifarb” w Cieszynie. Dnia 18 XII 1981 r. została zatrzymana pod zarzutem prowadzenia działalności związkowej po wprowadzeniu stanu wojennego oraz wytwarzania i rozpowszechniania ulotek. Postanowieniem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Krakowie z dnia 21 XII 1981 r. zastosowano wobec niej areszt tymczasowy. Wyrokiem Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie dnia 15 I 1982 r. Pani Małgorzata Kawulak-Staszko została skazana na dwa lata pozbawienia wolności. Przebywała w Aresztach Śledczych w Cieszynie i Myślenicach oraz w Zakładach Karnych w Bydgoszczy Fordonie i Krzywańcu. Zwolniona w dniu 25 IV 1983 r.

**Pan Edward Kędziorski** od stycznia 1981 r. był działaczem NSZZ „Solidarność” przy Zakładach Sprzętu Motoryzacyjnego „POLMO” w Praszce. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność opozycyjną w zdelegalizowanych strukturach „Solidarności”. 21 XII 1981 r. został zatrzymany, a następnie tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Łodzi. W wyniku prowadzonego śledztwa Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Łodzi przedstawiła Panu Edwardowi Kędziorskiemu zarzut sporządzania w dniu 21 XII 1981 r. w Skomlinie na terenie województwa sieradzkiego ulotek antypaństwowych, czyli przestępstwo określone w art. 48 ust. 3 w zw. z art. 48 ust. 2 Dekretu z dnia 12 XII 1981 r. o stanie wojennym. Za powyższe Sąd Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy na sesji wyjazdowej w Łodzi skazał go 12 I 1982 r. na trzy lata pozbawienia wolności i dwa lata pozbawienia praw publicznych oraz obciążył kosztami postępowania sądowego. Zasądzoną karę Pan Edward Kędziorski odbywał w Zakładzie Karnym w Łęczycy i Hrubieszowie. W czasie odbywania kary pozbawienia wolności na znak protestu przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego każdego 13 dnia miesiąca odmawiał przyjmowania posiłków. Na mocy ustawy o amnestii został zwolniony w dniu 3 VIII 1983 r.

**Pan Mirosław Aleksander Kierepka** był przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Bielskich Zakładach Obuwia BEFADO. Po wprowadzeniu stanu wojennego zaangażował się w działalność podziemnych struktur „Solidarności” na Podbeskidziu, redagował, drukował i kolportował ulotki wydawane przez związkowców z zakładów włókienniczych Bielska-Białej. Zaangażował się również w niesienie pomocy osobom represjonowanym. Za swoją działalność był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa.

Pan Roman Klimkiewicz był od października 1981 r. przewodniczącym NSZZ „Solidarność” przy Zakładzie Produkcji Rolnej w Boguszycach. W związku z prowadzoną działalnością w dniu 15 XII 1981 r., został internowany. Początkowo przebywał w Zakładzie Karnym we Wrocławiu, następnie w Ośrodku Odosobnienia w Nysie, skąd został zwolniony 12 II 1982 r. W 1985 r. wyemigrował do Kanady.

**Ksiądz Stanisław Antoni Kocot** w okresie od 1983 r. do dnia 4 VI 1989 r. prowadził zagrożoną odpowiedzialnością karną lub represjami działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności. W latach od 1983 r. do 1989 r. skupiał wokół siebie działaczy NSZZ „Solidarność” zakładów Zagłębia Dąbrowskiego, dla których koordynował pomoc. W 1983 r. wraz z Tajną Komisją „S” Czerwonego Zagłębia przy współpracy z proboszczem W. Wicińskim utworzył Duszpasterstwo Ludzi Pracy oraz organizował comiesięczne Msze za Ojczyznę. Ks. Stanisław Kocot w 1984 r. utworzył bibliotekę niezależnych pism oraz książek drugiego obiegu. W parafii, w której pełnił posługę kapłańską, znajdował się także magazyn materiałów poligraficznych. Ponadto, w tym samym roku przy poparciu ks. Stanisława Kocota powstała Międzyzakładowa Komisja Koordynacyjna „S” Zagłębia Dąbrowskiego z siedzibą przy kościele św. Joachima w Sosnowcu.

**Pan Ryszard Zdzisław Kohut** w 1984 r. włączył się w działalność grupy Oporu Społecznego wchodzącej w skład Jastrzębskiej Delegatury RKW Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Brał udział w akcjach protestacyjnych i kolportażu ulotek. W sierpniu 1988 r. uczestniczył w strajku w KWK „Moszczenica”, wszedł w skład komitetu strajkowego, kierował zabezpieczeniem kopalni i rozmieszczeniem wart. Po strajku działał w centrum pomocy strajkującym poddawanych represjom, sam został zwolniony z pracy za udział w strajku i pozostawał bez pracy od września do listopada 1988 r. W 1988 r. wszedł w skład Tymczasowego Komitetu Założycielskiego przy KWK „Moszczenica”. W styczniu 1989 r. wraz z innymi osobami manifestował przed ambasadą Czechosłowacji w Warszawie z transparentem o treści „Jan Palach symbol wolności” i okrzykami „Solidarność z praską wiosną”. Za udział w manifestacji miał postępowanie przed Kolegium ds. Wykroczeń, umorzone dnia 20 VI 1989 r.

**Pan Marek Władysław Konieczny** był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność” przy Spółdzielni Inwalidów „Czerwone Zagłębie” w Czeladzi. Od lutego 1981 r. pełnił tam funkcję zastępcy przewodniczącego Zakładowej Komisji Robotniczej NSZZ „Solidarność”. Został internowany w dniu 15 XII 1981 r. na mocy decyzji wydanej przez Komendanta Wojewódzkiego MO w Katowicach jako inspirator akcji strajkowych i działacz NSZZ „Solidarność”. Umieszczony w Zakładzie Karnym w Strzelcach Opolskich, następnie w Ośrodkach Odosobnienia w Kokotku i Zabrze-Zaborzu. Internowanie uchylono w dniu 23 VII 1982 r. Podczas pobytu w ośrodkach dla internowanych Pan Marek Konieczny podejmował głodówki w ramach protestu przeciwko internowaniu i warunkom, w których przebywał.

**Pan Ryszard Kosiński** był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność” przy KWK „Mysłowice”, członkiem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania oraz Konfederacji Polski Niepodległej. Dwukrotnie internowany, po pierwszym internowaniu w dniu 13 XII 1981 r. został umieszczony w Ośrodku Odosobnienia w

Jastrzębiu-Szerokiej. W styczniu 1982 r. został przeniesiony do Zakładu Karnego nr 2 w Strzelcach Opolskich, w lutym 1982 r. do Zakładu Karnego w Zabrze, następnie do Darłówka. Zwolniony dnia 19 II 1982 r., został poddany intensywnej inwigilacji. Kolejne internowanie nastąpiło 29 VIII 1982 r. i trwało do 30 XI 1982 r. Pan Ryszard Kosiński uczestniczył w większości akcji plakatowania w Mysłowicach. W jego domu wielokrotnie dokonywano rewizji.

**Pani Gabriela Zofia Kościelniak** była działaczką Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Częstochowie. W latach 1982–1984 na terenie Częstochowy prowadziła kolportaż nielegalnych ulotek opozycyjnych. Pomagała w przekazywaniu papieru i innych elementów niezbędnych do wydawania podziemnego wydawnictwa „CDN” oraz w przekazywaniu pieniędzy na prowadzenie działalności opozycyjnej. Ponadto uczestniczyła w spotkaniach z osobami zaangażowanymi w prowadzenie nielegalnej działalności niepodległościowej. Była wielokrotnie zatrzymywana i przesłuchiwana przez Służbę Bezpieczeństwa.

**Pan Rajmund Jan Krótki** w dniach 13–15 XII 1981 r. brał czynny udział w strajku zorganizowanym w KWK „Jastrzębie” w Jastrzębiu-Zdroju przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego. W latach 1981–1989 prowadził działalność konspiracyjną. Zajmował się kolportażem prasy opozycyjnej i ulotek oraz zbieraniem pieniędzy dla rodzin represjonowanym górników. W dniach od 18 do 27 VIII 1988 r. brał udział w strajku w zakładzie pracy. Po jego zakończeniu został zwolniony z pracy i ponownie przyjęty na nowych, gorszych warunkach.

**Pan Stanisław Marian Leśniewski** należał do NSZZ „Solidarność” przy KWK „Piast” w Bieruniu. Po ogłoszeniu stanu wojennego brał udział w strajku okupacyjnym w ww. zakładzie pracy. W kolejnych latach utrzymywał kontakty z byłymi działaczami NSZZ „Solidarność”, organizował pomoc finansową m.in. dla zwolnionego z pracy za działalność związkową kolegi, kolportował ulotki. W kwietniu i maju 1985 r. funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa wielokrotnie dokonywali rewizji w miejscu zamieszkania Pana Stanisława Leśniewskiego. W dniu 28 V 1985 r. został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym w Katowicach oraz oskarżony o rozpowszechnianie ulotek na terenie KWK „Piast” i uczestniczenie w spotkaniach mających na celu organizowanie druku i kolportażu ulotek. Z Aresztu Śledczego w Katowicach został zwolniony 3 XII 1985 roku. Sąd Rejonowy w Mikołowie w dniu 9 IV 1986 r. skazał go na karę roku pozbawienia wolności, 200 tysięcy złotych grzywny i opublikowanie wyroku w „Trybunie Robotniczej”. Na poczet orzeczonej kary Sąd zaliczył okres tymczasowego aresztowania Pana Stanisława Leśniewskiego od dnia 28 V do 3 XII 1985 r., a w dniu 27 VIII 1986 r. darował mu pozostałą część kary. W latach 1985–1990 Pan Stanisław Leśniewski był rozpracowywany przez SB RUSW w Tychach.

**Pan Józef Liszewski** w okresie trwania stanu wojennego aktywnie włączył się w kolportaż nielegalnych wydawnictw, za co w dniu 11 XI 1982 r. został zatrzymany. Postanowieniem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej we Wrocławiu z 12 XI 1982 r. został tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym we Wrocławiu. 20 I 1983 r. Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu uniewinnił go od zarzucanych mu czynów i tego samego dnia zwolnił z aresztu. Po rewizji wniesionej do

Sądu Najwyższego – Izby Wojskowej przez Wojskową Prokuraturę Garnizonową we Wrocławiu wyrokiem z 10 V 1983 r. został uznany winnym i skazany na rok pozbawienia wolności z zawieszeniem wykonania kary na trzy lata. Panu Józefowi Liszewskiemu na poczet orzeczonej kary zaliczono okres tymczasowego aresztowania.

**Pani Jolanta Maciaszek** od 15 XII 1981 do 1988 r. prowadziła nielegalną działalność opozycyjną na terenie Jastrzębia-Zdroju. W jej mieszkaniu odbywały się spotkania nielegalnej grupy byłych działaczy Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, drukowano też nielegalne wydawnictwa opozycyjne. Pani Jolanta Maciaszek angażowała się w udzielanie pomocy osobom poszkodowanym po strajkach w jastrzębskich zakładach pracy oraz prowadziła kolportaż nielegalnych wydawnictw terenie Jastrzębia-Zdroju.

**Pan Waldemar Józef Maciaszek** od września 1980 r. był aktywnym działaczem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Kopalni Węgla Kamiennego „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju. Zajmował się kolportażem gazetek i ulotek opozycyjnych. Po wprowadzeniu stanu wojennego w dniach 13–15 XII 1981 r. aktywnie uczestniczył w strajku okupacyjnym w kopalni. Z tego powodu w dniu 10 I 1982 r. Postanowieniem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach został tymczasowo aresztowany. Przebywał w Areszcie Śledczym w Katowicach. W dniu 28 IV 1982 r. został zwolniony z aresztu na mocy wyroku Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu na sesji wyjazdowej w Katowicach.

**Pani Urszula Maria Madaj** była aktywną działaczką NSZZ „Solidarność” na terenie Zakładów Urządzeń Komputerowych „Mera-Elzab” w Zabrze, wiceprzewodniczącą Komisji Zakładowej. Wypowiadała się otwarcie na temat swojego negatywnego stosunku do władzy komunistycznej oraz prowadziła kolportaż ulotek i pism. Nie zaprzestała działalności również po wprowadzeniu stanu wojennego, nadal kolportowała ulotki oraz prasę i książki drugiego obiegu, była łącznikiem działaczy zabrzańskich i gliwickich struktur nielegalnej „Solidarności”. W związku ze swoją działalnością w latach 1982–1984 była kontrolowana operacyjnie przez Służbę Bezpieczeństwa, zatrzymywana na 48 godzin. Przeprowadzono z nią liczne rozmowy ostrzegawcze, a podczas przeszukania mieszkania zakwestionowano znalezione materiały.

**Pan Grzegorz Wojciech Maderski** od września 1980 r. do wprowadzenia stanu wojennego był przewodniczącym Komisji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” przy KWK „Czerwone Zagłębie” w Sosnowcu. W nocy z 17 na 18 XII 1981 r. na jej terenie wykonał farbą napisy: „Precz z reżimem czerwonych morderców” i „Jeszcze istniejemy »Solidarność«”. 20 XII 1981 r. został aresztowany na podstawie postanowienia Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach i osadzony w Areszcie Śledczym w Katowicach. Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu skazał go 30 XII 1981 r. na dwa lata pozbawienia wolności. Na wniosek prokuratora wysokość kary podniesiono do czterech lat. Wyrok odbywał w Zakładach Karnych w: Raciborzu, Strzelcach Opolskich oraz Kłodzku. Jako skazany uczestniczył w głodówkach domagając się przyznania statusu więźnia politycznego. Na mocy aktu łaski Rady Państwa PRL z 30 III 1983 r. został warunkowo zwolniony z więzienia, a w wyniku

amnestii 21 VII 1983 r. całość kary darowano. Od 1983 r. Pan Grzegorz Maderski zajmował się kolportażem wydawnictw podziemnych: „Tygodnik Mazowsze”, „WiS – Wolni i Solidarni”, „PIK – Podziemny Informator Katowicki” „Cios” oraz książek wydawanych przez niezależne oficyny: WERS i NOWA. Ponadto uczestniczył kilkakrotnie w obchodach rocznicowych upamiętniających pacyfikację KWK „Wujek”. Był za to zatrzymywany na 48 godzin oraz karany przez Kolegium ds. Wykroczeń karami grzywny. Do końca trwania PRL Pan Grzegorz Maderski działał w szeregach związkowych NSZZ „S” w miejscach aktualnego zatrudnienia. W 1989 r. został przewodniczącym Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „S” przy Szkłobudowie w Sosnowcu.

**Pan Andrzej Marian Markiewicz** jako członek NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1983 aktywnie działał w strukturach związkowych przy Centralnym Szpitalu Klinicznym w Katowicach. Był przewodniczącym Koła NSZZ „S” przy Klinice Gastroenterologii CSK, wchodził w skład Komisji Oddziałowej NSZZ „S” i stał na czele Grupy Interwencyjnej NSZZ „S” przy CSK. 16 XII 1981 r. Pan Andrzej Markiewicz pełniąc dyżur w szpitalu klinicznym w Katowicach zainicjował akcję pobierania krwi funkcjonariuszom ZOMO i MO, którzy jako ranni podczas pacyfikacji KWK „Wujek” w Katowicach trafili do szpitala klinicznego na obecność narkotyków lub innych środków odurzających. Nadzorował także badania pojemników po gazie pod kątem ustalenia składu chemicznego środka użytego przez MO podczas pacyfikacji kopalni „Wujek”. W latach 1982–1985 był inwigilowany przez Służbę Bezpieczeństwa, która prowadziła z nim rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze, założyła mu podsłuch telefoniczny, kontrolowała korespondencję oraz zastrzegła możliwość wyjazdów za granicę w okresie od 13 XII 1982 r. do kwietnia 1986 r.

**Pan Wojciech Włodzimierz Marusiński** od września 1980 r. należał do NSZZ „Solidarność” przy Hucie „Katowice” w Dąbrowie Górniczej. Był także członkiem Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, który w dniu 13 XII 1981 r. proklamował rozpoczęcie strajku na terenie Huty „Katowice” w Dąbrowie Górniczej. Wkrótce objął funkcję wiceprzewodniczącego w ww. Komitecie. Pan Wojciech Marusiński został oddelegowany do podjęcia rozmów z Komisarzem Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego dla Huty „Katowice”, które miały miejsce w dniu 20 XII 1981 r. Spotkanie nie przyniosło jednak żadnego rozstrzygnięcia, przyspieszając tym samym decyzję o zakończeniu akcji strajkowej (23 XII 1981 r.). Na podstawie Postanowienia o tymczasowym aresztowaniu wydanego przez Prokuraturę Rejonową w Dąbrowie Górniczej w dniu 25 XII 1981 r., Pan Wojciech Marusiński został osadzony w Areszcie Śledczym w Katowicach. Następnie na mocy wyroku Sądu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 2 I 1982 r., Pan Wojciech Marusiński został skazany na karę 7 lat pozbawienia wolności i 20000 zł grzywny. W uzasadnieniu wyroku podano, iż ww. w okresie od 13 do 23 XII 1981 r. będąc członkiem Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego przy Hucie „Katowice” w Dąbrowie Górniczej, koordynował działalność organizacyjną Komitetu, przygotowywał odezwy skierowane do strajkujących, wzywające do kontynuowania działalności strajkowej. W dniu 6 IV 1982 r. Pan Wojciech Marusiński został przeniesiony do Zakładu Karnego w Raciborzu, z którego 8 czerwca 1982 r. został przetransportowany do Zakładu Karnego w Strzelcach

Opolskich. Następnie w dniu 17 VII 1982 r. Pan Wojciech Marusiński został przeniesiony do Zakładu Karnego we Wrocławiu, a 3 III 1983 r. do Zakładu Karnego w Strzelinie. Ze względu na bardzo trudną sytuację rodzinną ww., Sąd Wojewódzki we Wrocławiu wydał w dniu 4 VIII 1983 r. Postanowienie, w którym udzielił Panu Wojciechowi Marusińskiemu przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności na okres 6 miesięcy. Pan Wojciech Marusiński opuścił Zakład Karny w Strzelinie w dniu 9 VIII 1983 r. Natomiast Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu z 20 VIII 1984 r., darowano ww. resztę kary więzienia oraz rozłożono spłatę zasądzonej grzywny na raty. Tymczasem Pan Wojciech Marusiński podjął starania o uzyskanie zgody na wyjazd stały do Stanów Zjednoczonych wraz z rodziną, którą otrzymał opuszczając kraj w lutym 1984 r.

**Pan Jan Józef Matlak** należał do Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Południowych Zakładach Przemysłu Skórzanego „Chełmek” w Chełmku. Wykorzystywał m.in. radiowęzeł zakładowy do upowszechniania artykułów krytykujących aparat państwowy PRL, szczególnie podczas strajku w PZPS w lutym 1981 r. W rezultacie Pan Jan Matlak został internowany w dniu 13 XII 1981 r. na podstawie decyzji o internowaniu wydanej przez KW MO w Bielsku-Białej i osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Jastrzębiu-Zdroju. W dniu 23 III 1982 r. został przetransportowany do Ośrodka Odosobnienia w Łupkowie, gdzie przebywał do 29 IV 1982 r. Po uchyleniu internowania Pan Jan Matlak rozpoczął starania o uzyskanie zgody na wyjazd emigracyjny do Stanów Zjednoczonych, którą uzyskał w 1983 r.

**Pan Władysław Józef Mędrzak** po wprowadzeniu stanu wojennego i delegalizacji NSZZ „Solidarność” wszedł w skład podziemnych struktur „Solidarności”, organizował zbiórki pieniędzy na pomoc dla osób internowanych i więzionych z przyczyn politycznych. Od marca 1982 r. do września 1983 r. kolportował wydawnictwa bezdebitowe, w tym „Solidarność Podbeskidzia” i „Serwis Informacyjny” wydawane przez Regionalną Komisję Wykonawczą „Trzeci Szereg” NSZZ „Solidarność” Region Podbeskidzie oraz „Informator”, wydawany przez Tymczasową Komisję Zakładową FSM. Był inicjatorem utworzenia w FSM Koła Oporu Społecznego. W związku z działalnością opozycyjną Pan Władysław Mędrzak był kontrolowany operacyjnie przez Służbę Bezpieczeństwa.

**Pan Grzegorz Bogdan Mika** był członkiem Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Hucie „Florian” w Świętochłowicach oraz członkiem grupy oporu działającej przy parafii pw. św. Jadwigi w Sosnowcu. Od marca 1988 r. do czerwca 1989 r. działał w strukturze MKZ NSZZ „Solidarność” w Świętochłowicach, kolportował wydawnictwa bezdebitowe, uczestniczył w demonstracjach, wykonywał zadania zlecane przez Regionalną Komisję Wykonawczą NSZZ „Solidarność” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego.

**Pan Tomasz Michał Mróz** po rozpoczęciu studiów na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim we wrześniu 1977 r. angażował się w działalność Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, działał w tamtejszym punkcie konsultacyjnym. Brał udział w III ogólnokrajowym spotkaniu uczestników ROPCiO zorganizowanym w czerwcu 1978 r. w Zalesiu Górnym. Zajmował się kolportażem ulotek oraz literatury bezdebitowej, za

co był kilkakrotnie zatrzymywany przez funkcjonariuszy KW MO w Lublinie. We wrześniu 1978 r. opublikował artykuł w antysocjalistycznym czasopiśmie ROPCiO pt. „Opinia”, w którym był członkiem Rady Konsultacyjnej. Pan Tomasz Mróz należał także do składu redakcji społeczno-politycznego pisma „Bratniak” oraz był odpowiedzialny za powielanie pisma bezdebitowego pt. „Kronika Lubelska”. W związku z tym w dniu 8 II 1979 r. dokonano przeszukania zajmowanego przez niego w Lublinie pomieszczenia, w wyniku czego odnaleziono i zakwestionowano szereg materiałów i opracowań o treści antykomunistycznej. W listopadzie 1979 r. został zatrzymany na okres 48 godzin w Katowicach w związku z przeszukaniem mieszkania Kazimierza Świtonia, z którym utrzymywał kontakt. Angażował się także w działalność Komitetu Samoobrony Społecznej „KOR” w charakterze łącznika-kolportera.

**Pan Henryk Franciszek Nejman** był zaangażowany w działalność Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy KWK „Jastrzębie”. Dnia 3 I 1981 r. został wybrany na sekretarza związku. 13 XII 1981 r. został internowany. Po zwolnieniu z internowania, które nastąpiło w dniu 7 XII 1982 r. Pan Henryk Nejman nie zaprzestał prowadzenia działalności opozycyjnej. Był jednym z inicjatorów wmurowania tablicy poświęconej „Solidarności” w jednym z kościołów w Jastrzębiu-Zdroju. W jego mieszkaniu i na działce odbywały się spotkania byłych działaczy „Solidarności”. Przedstawiciele ówczesnej władzy prowadzili z nim tzw. rozmowy ostrzegawcze, a z inspiracji SB Pan Henryk Nejman został zdegradowany w miejscu pracy oraz pozbawiony premii. W jego mieszkaniu dokonywano rewizji. Działania operacyjne przeciwko Panu Henrykowi Nejmanowi były prowadzone do jesieni 1989 r.

**Pan Jerzy Niemczak** od 1980 r. był działaczem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Kopalni Węgla Kamiennego „Bobrek” w Bytomiu. Po wprowadzeniu stanu wojennego w latach 1981–1989 zaangażował się w pomoc osobom internowanym i ich rodzinom oraz prowadził kolportaż nielegalnych wydawnictw.

**Pan Zenon Jerzy Nowakowski** pracował w KWK „Julian” w Piekarach Śląskich, gdzie należał do NSZZ „Solidarność”. Od 14 do 16 XII 1981 r. brał udział w strajku w ww. zakładzie pracy. W dniu 13 I 1982 r. został uznany przez Kolegium ds. Wykroczeń przy Prezydencie Miasta Piekary Śląskie winnym udziału w ww. strajku i na mocy art. 50 ust. 1 Dekretu o stanie wojennym skazany na karę trzech miesięcy aresztu i obciążony kosztami postępowania w wysokości 100 zł. Pan Zenon Nowakowski karę odbywał w Areszcie Śledczym w Zabrze i Zakładzie Karnym w Krakowie-Podgórzu, łącznie w okresie od 13 I do 22 II 1982 r. W dniu 18 II 1982 r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowił wstrzymać wykonanie dalszej kary na prośbę osadzonego. 11 III 1982 r. ów Sąd na podstawie art. 50 ust. 1 Dekretu o stanie wojennym skazał Pana Zenona Nowakowskiego na karę sześciu tygodni aresztu, z których do odbycia pozostał jeden dzień oraz obciążył go kosztami postępowania w wysokości 600 zł. 24 XI 1983 r. ten sam Sąd wydał postanowienie o zastosowaniu wobec niego ustawy o amnestii z 21 VII 1983 r. i darowaniu reszty nieodbytej kary w liczbie jednego dnia.

**Pan Włodzimierz Jan Ochman** od 1981 r. należał do NSZZ „Solidarność”. Jako pracownik w Fabryce Elementów Obrabiarkowych PONAR w Wadowicach rozpowszechniał na terenie zakładu nielegalne ulotki sygnowane przez NSZZ

„Solidarność” z Krakowa, Warszawy i Wrocławia. 24 V 1983 r. został zatrzymany przez funkcjonariuszy KM MO w Wadowicach. W wyniku przeszukania jego pomieszczeń biurowych i mieszkalnych odnaleziono wydawnictwa sygnowane przez NSZZ „Solidarność”. 26 V 1983 r. Prokuratura Rejonowa w Wadowicach zdecydowała o tymczasowym aresztowaniu Pana Włodzimierza Ochmana, któremu przedstawiono zarzut rozpowszechniania nielegalnych materiałów wśród załogi Fabryki PONAR, tj. przestępstwo z art. 48 ust. 2 Dekretu o stanie wojennym. Areszt uchylono 30 VI 1983 r., uwzględniając trudną sytuację rodzinną oraz fakt, iż nie udało się ustalić źródła, z którego pochodziły nielegalne wydawnictwa odnalezione u zatrzymanego. Ostatecznie postępowanie wobec Pana Włodzimierza Ochmana zostało umorzono w dniu 26 VIII 1983 r. na mocy decyzji Sądu Rejonowego w Wadowicach w związku z ogłoszeniem ustawy o amnestii z dnia 21 VII 1983 r.

**Pani Marianna Stanisława Ochnio** od 1982 r. działała w podziemnych strukturach zdelegalizowanego NSZZ „Solidarność” w Jastrzębiu-Zdroju. Udzielała pomocy osobom internowanym w stanie wojennym i osobom strajkującym w jastrzębskich zakładach pracy. W latach 1984–1989 kolportowała wydawnictwa opozycyjne. Była związana ze środowiskiem Duszpasterstwa Ludzi Pracy w Jastrzębiu-Zdroju. Od 1984 r. jako członek PTTK „Pielgrzym” w Jastrzębiu-Zdroju uczestniczyła w spotkaniach działaczy opozycji antykomunistycznej.

**Pan Krzysztof Kazimierz Piechocki** w okresie od marca 1982 r. do kwietnia 1983 r. w Częstochowie kontynuował działalność zdelegalizowanego NSZZ „Solidarność”. Wchodził w skład kierownictwa konspiracyjnych struktur związkowych, tj. kolejno Międzyzakładowego Komitetu Koordynacyjnego, a od 16 XII 1982 r. Tymczasowej Komisji Regionalnej NSZZ „Solidarność” Region Częstochowa. Pan Krzysztof Piechocki zorganizował druk i kolportaż nielegalnego biuletynu „Nadzieja”, a nadto uczestniczył w sporządzaniu i rozpowszechnianiu biuletynu „CDN”, będącego organem prasowym wymienionych struktur. Za powyższą działalność dnia 30 IV 1983 r. został tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym KW MO w Częstochowie. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie z 18 VIII 1983 r. zwolniono go z aresztu i umorzono postępowanie karne w związku z amnestią.

**Pan Wojciech Ludwik Piętka** w 1980 r. był organizatorem Niezależnego Ruchu Chłopskiego. W okresie od 1982 r. do 1989 r. prowadził działalność w Ogólnopolskim Komitecie Oporu Rolników. Zajmował się kolportażem wydawnictw drugiego obiegu oraz brał udział w tajnych spotkaniach działaczy w Pilicy oraz w Częstochowie. W ramach swojej działalności prowadził także prelekcje oraz kampanię informacyjną, skierowaną przeciwko ustrojowi komunistycznemu.

**Pan Dariusz Piotrowski** po podjęciu pracy w KWK „Morcinek” w Kaczycach w 1986 r. przyłączył się do tamtejszych podziemnych struktur NSZZ „Solidarność”. Do jego zadań należało przede wszystkim kolportowanie nielegalnych wydawnictw i dlatego w latach 1987–1989 był kontrolowany przez Służbę Bezpieczeństwa. W dniach od 17 do 24 VIII 1988 r. Pan Dariusz Piotrowski aktywnie uczestniczył w strajku okupacyjnym w KWK „Morcinek”, a po jego pacyfikacji przyłączył się do utworzonej wówczas Grupy „Morcinek”, złożonej z byłych działaczy KPN oraz NSZZ „Solidarność”, z którą

udał się na KWK „Jastrzębie” w Jastrzębiu-Zdroju celem wsparcia strajkujących górników. W styczniu 1989 r. Pan Dariusz Piotrowski przystąpił do jednodniowego strajku ostrzegawczego, ogłoszonego przez Tymczasową Komisję Zakładową NSZZ „Solidarność” na KWK „Morcinek”, zakończony porozumieniem z dyrekcją kopalni.

**Pan Bronisław Tadeusz Piwowar** był jednym z założycieli NSZZ „Solidarność” na terenie kopalni „ZMP” w Żorach, w sierpniu 1980 r. był również jednym z organizatorów strajku w kopalni. Przez cały czas prowadził aktywną działalność związkową oraz edukacyjną wśród załogi, prezentował otwarcie wrogą postawę wobec działań rządu i PZPR. Po wprowadzeniu stanu wojennego Pan Bronisław Piwowar brał czynny udział w organizacji strajku protestacyjnego na terenie KWK „ZMP” w Żorach pełniąc funkcję członka komitetu strajkowego. Jako osoba uznana za otwarcie wrogą komunistycznej władzy Pan Bronisław Piwowar został zatrzymany i internowany w dniu 15 XII 1981 r. Następnie w dniu 15 I 1982 r. internowanie zamieniono na areszt w związku z oskarżeniem o udział w akcji strajkowej. Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu wyrokiem z dnia 12 II 1982 r. umorzył postępowanie. Po zwolnieniu z aresztu Pana Bronisław Piwowara był nadal kontrolowany operacyjnie przez Służbę Bezpieczeństwa.

**Pan Piotr Paweł Potempa** w latach 1980–1989 należał do NSZZ „Solidarność” przy KWK „Julian” w Piekarach Śląskich. Brał czynny udział w strajkach w tej kopalni w sierpniu 1980 r. oraz w grudniu 1981 r. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność w strukturach opozycji antykomunistycznej. Organizował pomoc dla internowanych, aresztowanych i ich rodzin. W ramach represji w dniu 28 I 1982 r. został dyscyplinarnie zwolniony z pracy w KWK „Julian”. Bez zatrudnienia pozostawał do 1 IV 1982 r. Pan Piotr Potempa jest jednym z twórców Duszpasterstwa Ludzi Pracy, które powołano w parafii pw. Imienia NMP i św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich. Jako jego aktywny działacz rozprawdzał nielegalne wydawnictwa na terenie Piekar Śląskich i Radzionkowa. W ramach DLP odbywały się także konspiracyjne spotkania działaczy podziemia solidarnościowego, w których Pan Potempa uczestniczył. Ponadto organizował co roku obchody święta ku czci św. Barbary, na które zapraszano działaczy opozycji z całego kraju.

**Pan Marian Stanisław Religa** był członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w KWK „Julian” w Piekarach Śląskich. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaprzestał działalności: brał udział w strajku w grudniu 1981 r., za co został ukarany odebraniem funkcji górnika strzałowego, a w związku z tym również pogorszeniem warunków płacowych. Uczestniczył w spotkaniach konspiracyjnych w kościele pw. Imienia NMP i św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich. Był uczestnikiem patriotycznych pielgrzymek „Świata Pracy” na Jasną Górę oraz rocznicowych spotkań w kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie. W 1989 r. był członkiem Komitetu Obywatelskiego w Piekarach Śląskich.

**Pan Ireneusz Antoni Romański** w latach 1985–1986 działał w Studenckim Komitecie Oporu przy Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Należał również do Krajowej Komisji Koordynacyjnej Niezależnego Zrzeszenia Studentów. W dniu 19 X 1985 r. wraz z pięcioma studentami Wydziału Prawa i Administracji UŚ uczestniczył w

manifestacji przy kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie, zorganizowanej w rocznicę śmierci ks. Jerzego Popiełuszki. Aktywna działalność opozycyjna prowadzona przez Pana Ireneusza Romańskiego w środowisku akademickim doprowadziła do relegowania go z uczelni. W związku z przeprowadzonymi przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa działaniami operacyjnymi Pan Ireneusz Romański nie zdał egzaminu komisyjnego z jednego z przedmiotów, skutkiem czego 24 II 1987 r. został skreślony z listy studentów WPiA UŚ. Odwołał się od tej decyzji do władz uczelni, ale pomimo uzyskanej zgody prorektora UŚ na nadzwyczajne powtarzanie roku, Służba Bezpieczeństwa uniemożliwiła mu ponowne podejście do egzaminu. W wyniku współpracy funkcjonariuszy Wydziału III WUSW w Katowicach z WSW Pan Ireneusz Romański został powołany do odbycia służby wojskowej w jednostce wojskowej w Tarnowskich Górach. Powołanie to miało miejsce w czasie, w którym miał odbyć się ponowny egzamin, a uzyskanie pozytywnej oceny było warunkiem kontynuacji studiów na WPiA UŚ. Pan Ireneusz Romański po odbyciu służby wojskowej powrócił do rodzinnego domu w Jaśle.

**Pan Robert Rychel** w latach 1987–1989 r. był działaczem Komitetu Obrony Solidarności oraz Niezależnej Organizacji Samoobrony, w ramach których drukował i kolportował ulotki o treści opozycyjnej. Od 1988 r. był również działaczem Solidarności Walczącej, w której pełnił rolę spikera Radia Solidarność Walcząca w Jastrzębiu-Zdroju.

**Pan Jan Zygmunt Sojka** był członkiem NSZZ „Solidarność” w KWK „Ziemowit” w Łędzinach w latach 1980–1981. Podczas akcji strajkowych w 1980 r. organizowanych na terenie kopalni nadzorował służbę straży robotniczej. Po wprowadzeniu stanu wojennego zaangażował się w działalność opozycyjną, brał m.in. udział w nielegalnej manifestacji zorganizowanej 13 V 1982 r. w cechowni KWK „Ziemowit”, uczestniczył również w zbiórce pieniędzy na zakup wieńca, który miał być złożony pod krzyżem upamiętniającym pacyfikację KWK „Wujek” w Katowicach w grudniu 1981 r. Internowany na podstawie decyzji Komendanta Wojewódzkiego MO w Katowicach z dnia 15 VI 1982 r. Osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Zabrze-Zaborzu. Zwolniony na podstawie decyzji o uchyleniu internowania z dnia 23 VII 1982 r.

**Pan Kazimierz Eugeniusz Stec** był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego w dniach 14–16 XII 1981 r. brał czynny udział w strajku na KWK „Julian” w Piekarach Śląskich. Za powyższe Kolegium ds. Wykroczeń skazało go na karę trzech miesięcy pozbawienia wolności oraz obciążyło kosztami postępowania. Od dnia 11 I 1982 r. przebywał w Zakładzie Karnym w Zabrzu-Zaborzu, a od 3 do 15 III 1982 r. w Zakładzie Karnym w Krakowie-Podgórzu.

**Pan Zbigniew Tadeusz Supernak** uczestniczył w strajku górników w Kopalni Węgla Kamiennego „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju w dniach od 14 do 15 XII 1981 r. Podczas pacyfikacji strajku został podtruty gazami łzawiącymi. W okresie stanu wojennego uczestniczył w spotkaniach podziemnych struktur NSZZ „Solidarność” w ramach Jastrzębskiej Delegatury Regionalnej Komisji Wykonawczej Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Ponadto zajmował się kolportażem nielegalnych wydawnictw, m.in. „Ość”, „RIS” „KOS”. Od marca 1988 r. Pan Zbigniew Supernak uczestniczył w

działalności Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Jastrzębiu-Zdroju. Brał udział w strajku górników w KWK „Manifest Lipcowy” w dniach od 15 VIII do 3 IX 1988 r. Od 1989 r. Pan Zbigniew Supernak działał w Komitecie Obywatelskim NSZZ „Solidarność” w Jastrzębiu - Zdroju.

**Pan Jan Szcześniak** był członkiem NSZZ „Solidarność” przy KWK „Jastrzębie” w Jastrzębiu Zdroju. Do czasu wprowadzenia stanu wojennego pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” przy tamtejszej kopalni, następnie działał w tajnych strukturach związkowych NSZZ „Solidarność”. Zajmował się kolportażem ulotek i prasy podziemnej, które rozpowszechniano na terenie KWK „Jastrzębie” w Jastrzębiu Zdroju. Podczas stanu wojennego został w dniu 18 V 1982 r. internowany jako osoba prowadząca wrogą działalność w stosunku do ustroju i władz PRL. Przebywał w Areszcie Śledczym w Katowicach oraz w Ośrodku Odosobnienia w Zabrze-Zaborzu. W trakcie internowania na mocy postanowienia Wojskowej Prokuratury Garnizonowej z dnia 16 VI 1982 r. Pan Jan Szcześniak został tymczasowo aresztowany i ponownie osadzony w katowickim areszcie, w którym oczekiwał na proces. W rezultacie przeprowadzonego śledztwa został oskarżony o kontynuowanie działalności związkowej nielegalnej po 13 XII 1981 r. oraz o udział w rozpowszechnianiu ulotek sygnowanych znakiem „Solidarności”, które kolportowano w maju 1982 r. na terenie KWK „Jastrzębie Zdrój” w Jastrzębiu Zdroju. Za powyższą działalność Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu skazał Pana Jana Szcześniaka na karę 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata oraz 50 tysięcy złotych grzywny. Wyrok zapadł w dniu 1 VII 1982 r. Jednocześnie sąd nakazał uchylenie aresztu zastosowanego wobec Pana Jana Szcześniaka, w efekcie czego w dniu 1 VII 1982 r. opuścił on Areszt Śledczy w Katowicach. W maju 1983 r. podjął starania o wydanie zgody przez władze PRL na wyjazd stały do USA. Po otrzymaniu takiej możliwości wyjechał z rodziną do Stanów Zjednoczonych, gdzie mieszkał do śmierci.

**Pan Jan Lech Szulik** w latach 1988-1989 był działaczem konspiracyjnej struktury o nazwie „Grupa Morcinek”, powołanej po strajkach sierpniowych w 1988 r. Tworzyli ją działacze NSZZ „Solidarność” KWK „Morcinek” w Kaczycach oraz członkowie KPN. Grupa ta zajmowała się kolportażem nielegalnej prasy na terenie Kaczyc, prowadziła akcje plakatowania miasta, a także brała udział w manifestacjach rocznicowych i tzw. mszach za ojczyznę. Ponadto Pan Jan Szulik brał udział w strajku górników w dniach od 17 do 24 VIII 1988 r. w KWK „Morcinek” w Kaczycach. W czasie tych wydarzeń pełnił służbę wartowniczą na terenie kopalni. W styczniu 1989 r. przyłączył się do strajku ogłoszonego przez NSZZ „Solidarność” KWK „Morcinek”, podczas którego wysunięto postulat 6 godzinnego dnia pracy.

**Pan Kazimierz Krzysztof Śliwiński** należał do utworzonej w 1982 r. Tajnej Komisji NSZZ „Solidarność” przy Kopalni Węgla Kamiennego „Czerwone Zagłębie” w Sosnowcu. W 1984 r. z inicjatywy tej Komisji oraz Tajnej Komisji NSZZ „Solidarność” przy Przedsiębiorstwie Robót Górniczych w Katowicach została powołana Międzyzakładowa Komisja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność” Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu. Struktura ta zajmowała się m.in. redagowaniem i drukowaniem własnych pism, które Pan Kazimierz Śliwiński kolportował do innych zakładów pracy.

**Pan Krzysztof Robert Śmieja** był członkiem Niezależnego Zrzeszenia Studentów (NZS). Po wprowadzeniu stanu wojennego NZS został zdelegalizowany, ale w wielu ośrodkach akademickich, w tym na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, kontynuował działalność w podziemnych strukturach. Pan Krzysztof Śmieja aktywnie współpracował zarówno z legalnymi, jak i zdelegalizowanymi strukturami NSZZ „Solidarność” na terenie Tarnowskich Gór. Zajmował się produkcją i kolportażem ulotek oraz nielegalnych wydawnictw związkowych. W grudniu 1981 r. jako działacz NZS brał udział w strajku na Wydziale Prawa i Administracji UŚ. W okresie stanu wojennego organizował pomoc materialną dla represjonowanych działaczy politycznych i ich rodzin. 13 V 1982 r. brał udział w wiecu protestacyjnym pod Rektoratem UŚ. Od 1985 r. brał aktywny udział w religijno-patriotycznych spotkaniach Bractwa Oblatów św. Brygidy organizowanych przez Ojców Kamilianów w Tarnowskich Górach. Wspólnota ta skupiała w swoich szeregach osoby prowadzące działalność opozycyjną. Pan Krzysztof Śmieja był również działaczem Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy parafii pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Tarnowskich Górach

**Pani Maria Wiktor** w okresie od marca 1982 r. do września 1983 r. była działaczką Trzeciego Szeregu NSZZ „Solidarność” Regionu Podbeskidzie. Kolportowała na terenie Wadowic podziemne wydawnictwa sygnowane przez Trzeci Szereg NSZZ „Solidarność” oraz książki niezależnych oficyn wydawniczych. Za działalność opozycyjną była szykanowana przez władze, poddawana przesłuchaniom i rewizjom w domu.

**Pan Mieczysław Jan Wilk** w swoim miejscu pracy – na terenie Kopalni Węgla Kamiennego „Jankowice” – od 1980 roku czynnie angażował się w działalność opozycyjną. Początkowo sprawował funkcję przewodniczącego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność”. Należał do grupy organizatorów strajku w sierpniu 1980 r. Został zastępcą przewodniczącego Zakładowej Komisji Pracowniczej NSZZ „Solidarność”. Był bardzo aktywny, demonstrował antypartyjne nastawienie, organizował masówki. W swych wystąpieniach krytykował sojusz z ZSRR, kierowniczą rolę partii, propagował pogląd, że odnowa PZPR jest fikcją. W gablocie „Solidarności” umieszczał opozycyjne ulotki. Figuruje na liście delegowanych na I Krajowy Zjazd NSZZ „Solidarność”. Przez prowadzących jego sprawę funkcjonariuszy został określony mianem działacza radykalnego. Pan Mieczysław Wilk pozostawał aktywny do momentu internowania, do dnia 13 XII 1981 r. Został umieszczony w Zakładzie Karnym w Jastrzębiu Zdroju, następnie przewieziony do Ośrodka Odosobnienia w Kokotku. Nie wyraził zgody na podpisanie deklaracji lojalności wobec władz PRL. Po zwolnieniu z internowania, które nastąpiło dnia 9 III 1982. r., podjął działania zmierzające do opuszczenia kraju. W marcu 1983 r. Pan Mieczysław Wilk udał się na pobyt stały do RFN.

**Pan Marek Tadeusz Wyrwisz** w styczniu 1982 r. rozpoczął kolportaż prasy podziemnej, pomagał również w pozyskiwaniu papieru do druków bezdebitowych. Od 1984 r. jako współpracownik Międzyzakładowej Komisji Koordynacyjnej był kurierem pomiędzy Katowicami a Warszawą i Wrocławiem, pośredniczył w wymianie prasy podziemnej. Aktywnie działał w Duszpasterstwie Ludzi Pracy i brał udział w Mszach

za Ojczyznę. W 1987 r. został członkiem Polskiej Partii Socjalistycznej, a rok później Polskiej Partii Socjalistycznej-Rewolucja Demokratyczna, kierował jej śląskim okręgiem. Działalność opozycyjną prowadził do 1989 r.

**Ksiądz Wiktor Ignacy Zajusz** prowadził działalność opozycyjną od 1981 do 1989 r. Działal w grupie oporu kierowanej przez księdza Bernarda Czerneckiego, aktywnie pomagał osobom represjonowanym i ich rodzinom, brał udział w Mszach za Ojczyznę i spotkaniach konspiracyjnych. Od 1988 r. uczestniczył w drukowaniu i kolportażu ulotek. Podczas strajku w sierpniu 1988 r. odprawiał msze w KWK „Manifest Lipcowy”. Po zakończeniu strajku pomagał osobom zwolnionym i wspierał działania na rzecz przywrócenia ich do pracy współdziałając z Międzyzakładowym Komitetem „Solidarność” Jastrzębie.

**Pan Stanisław Bolesław Żołędziwski** był jednym z założycieli NSZZ „Solidarność” przy Kombinacie Budownictwa Ogólnego „Zagłębie” w Sosnowcu. Po ogłoszeniu stanu wojennego rozpoczął wraz z grupą byłych członków związku podziemną działalność polegającą na organizowaniu druku i kolportażu ulotek. Na potrzeby działalności udostępnił również swoje mieszkanie. Pod koniec października 1982 r. został powołany do służby wojskowej, którą odbywał w Wojskowym Obozie Specjalnym w Rawiczu od dnia 8 XI 1982 r. W międzyczasie władze odkryły działalność grupy kolportującej ulotki i dnia 14 XII 1982 r. Pan Stanisław Żołędziwski został aresztowany na terenie jednostki wojskowej. Wyrokiem Wojskowego Sądu Garnizonowego w Katowicach z dnia 27 I 1983 r. został uznany winnym stawianych mu zarzutów z art. 48 ust. 2, 3 i 4 dekretu o stanie wojennym i skazany na 1 rok i sześć miesięcy więzienia w zawieszeniu na 3 lata oraz grzywnę 25 tysięcy złotych. Tego samego dnia został zwolniony z aresztu.